

Kohtuasi C-7/21**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

8. jaanuar 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bezirksgericht Bleiburg (Bleiburgi esimese astme kohus, Austria)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

6. november 2020

Hageja:

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

Kostjad:

CB

DF

GH

Põhikohtuasja ese

Sloveenia õigusnormid, mille kohaselt on ilma täitedokumentida tehtud sundtäitmise otsuse vaidlustamiseks ainukese õiguskaitsevahendina ette nähtud põhjendatud vastuväide, mis tuleb esitada kaheksa päeva jooksul sloveenikeelsena – Nimetatud tähtaja möödalaskmine Austria residendist võlgniku poolt, kelle volitatud Austria advokaadibüroo esitas sloveenikeelse põhjendatud vastuväite kaheteistkümnepäeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest – Advokaadi vastutus – Õigusnormide kaheldav kooskõla liidu õigusega

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Liidu õiguse tõlgendamine ELTL artikli 267 alusel

Eelotsuse küsimused

- a) Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikleid 36 ja 39 koostoides Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 ning tõhususe ja võrdväarsuse põhimõttega (lojaalse koostöö põhimõte vastavalt EL lepingu artikli 4 lõikele 3) tuleb tõlgendada nii, et viidatud sätetega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad selleks, et vaidlustada sundtäitmise otsust, mille teeb kohus ilma eelneva võistleva menetluseta ja ilma täitedokumentida üksnes nõude esitanud poole väidete alusel, ainukese õiguskaitsevahendina ette vastuväite, mis tuleb selle liikmesriigi ametlikus keeles esitada kaheksa päeva jooksul, ja seda ka siis, kui sundtäitmise otsus toimetatakse mõnes muus liikmesriigis kätte keeles, millest otsuse adressaat aru ei saa, kusjuures vastuväide loetakse esitatuks hilinemisega ja jäetakse läbi vaatamata juba siis, kui see on esitatud kaheteistkümne päeva jooksul?
- b) Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artiklit 8 koostoides tõhususe ja võrdväarsuse põhimõttega tuleb tõlgendada nii, et viidatud sättega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mis näevad ette, et ühenädalase tähtaja piiresse jääval kuupäeval, mil esitatakse viidatud määruse II lisas sisalduv tüüpvorm, millega teavitatakse otsuse adressaati tema õigusest otsuse vastuvõtmisest keelduda, hakkab kulgema ka kaheksapäevane tähtaeg tüüpvormiga samal ajal kätte toimetatud sundtäitmise otsuse vaidlustamiseks, kasutades ettenähtud õiguskaitsevahendit?
- c) Kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 18 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad sundtäitmise otsuse vaidlustamiseks kasutatava õiguskaitsevahendina ette põhjendatud vastuväite, mis tuleb esitada kaheksa päeva jooksul, kusjuures nimetatud tähtaeg kehtib ka juhul, kui sundtäitmise otsuse adressaadi asukoht on teises liikmesriigis ja sundtäitmise otsus ei ole koostatud selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus sundtäitmise otsus kätte toimetatakse, ega keeles, millest otsuse adressaat aru saab?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikkel 47

EL lepingu artikli 4 lõige 3, ELTL artikli 18 esimene lõik

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta

tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1; edaspidi „määrus nr 1215/2012“) artiklid 36 ja 39

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (dokumentide kättetoimetamine), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT 2007, L 324, lk 79; edaspidi „määrus nr 1393/2008“), artikkel 8

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

Sloveenia sundtäitmise ja nõuete tagamise seaduse (Zakon o izvršbi in zavarovanju, edaspidi „ZIZ“) artiklid 9, 53, 58, 61

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Hageja, Lkw Walter internationale Transportorganisation AG, on Austria äriregistris registreeritud äriühing, mis tegutseb rahvusvahelise kaubaveo sektoris.
- 2 Ljubljana piirkondlik kohus (Sloveenia) toimetas 30. oktoobril 2019 hagejale posti teel kätte sloveenikeelse sundtäitmise otsuse, mille ese oli 17 610,00 eurot koos kõrvalkuludega ja millega arestis äriühing Transport Gaj d.o.o. hageja nõuded arvukate Sloveenia ettevõtjate vastu. Hagejaks oleva äriühingu õigusosakonda saabus dokument alles 4. novembril 2019, kuna 1. november oli Austrias riigipüha, millele järgnes nädalavahetus. Veel sama päeva e-kirjaga saatis õigusosakond sundtäitmise otsuse advokaadibüroole, kes esindas ettevõtjat Sloveenias toimivas kohtumenetluses, ning palus otsus läbi vaadata. Olles saanud advokaatidelt – kes on kostjad käesolevas menetluses – teada, et kaheksa päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest tuleb esitada põhjendatud vastuväide, palus hageja kostjatel seda tema esindajatena teha ning 11. novembril 2019 esitasid kostjad vastuväite. Pealegi ei põhinenud sundtäitmise otsus jõustunud ja täitmisele kuuluval täitedokumendil, vaid üksnes arvetel. Sundtäitmise ja nõuete tagamise seaduse (Zakon o izvršbi in zavarovanju, „ZIZ“) artikli 9 lõige 3, artikli 53 lõige 2 ning artikli 61 lõige 2 näevad usaldusväärse dokumendi alusel toimuva sundtäitmise suhtes ette, et sundtäitmise otsuse peale, millega taotlus rahuldatakse, tuleb kaheksa päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest esitada vastuväide, mis sisaldab põhjendavaid asjaolusid ja asjaomaseid tõendeid.
- 3 Pärast seda, kui hageja oli õigel ajal tasunud nõutud kohtukulud, tegi Ljubljana piirkondlik kohus (Sloveenia) 10. detsembril 2019 otsuse vastuväite läbi vaatamata jätmise kohta, kuna vastuväide oli esitatud hilinemisega, nimelt hiljem kui kaheksa päeva pärast sundtäitmise otsuse kättetoimetamist hagejale.
- 4 Tuginedes vastuolule põhiseadusega ja liidu õigusega, esitasid kostjad hageja nimel vastuväite läbi vaatamata jätmise peale kaebuse, mille jättis Maribori

kõrgem kohus (Sloveenia) rahuldamata. Sellega muutus sundtäitmise otsus lõplikuks ja kuulus täitmisele, mille tulemusel tasus hageja nõude täies ulatuses.

- 5 Advokaadi vastutusele tuginedes esitas hageja seepeale Bezirksgericht Bleiburgile (Bleiburgi esimese astme kohus, Austria) hagi, millega nõudis kostjatel 22 168,09 euro ja kõrvalkulude tasumist, kuna kostjad olid vastuväite esitamise tähtaja mööda lasknud. 10. juulil 2020 tehtud maksekäsu vastu esitasid kostjad vastuväite. Seda vastuväidet puudutavas menetluses esitatakse eelotsusetaotlus.

Põhikohtuasja poolte peamised väited ja eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 6 Kostjad märgivad, et kaheksapäevane tähtaeg põhjendatud vastuväite esitamiseks ei ole kooskõlas liidu õigusega. Kui Sloveenia kohtud oleksid liidu õigust õigesti kohaldanud, oleks vastuväide esitatud õigeaegselt ja hagejal ei oleks kahju tekkinud. Peale selle ei olnud kättetoimetamine nõuetekohane, kuna otsuse adressaadile suunatud saksakeelne teade (määruse nr 1393/2007 II lisas esitatud tüüpvorm), millega teavitati adressaati määruse nr 1393/2007 artikli 8 kohasest õigusest keelduda dokumendi vastuvõtmisest, paiknes kaheteistkümnest leheküljest koosneva sloveeniakeelse otsuse vahel, mistõttu hageja seda ei märganud. Lisaks ei kuulu otsus väljaspool Sloveeniat täitmisele, kuna see ei vasta täidetavuse tunnustamise põhimõtteliste tingimustele, mis on sätestatud määruse nr 1215/12 artiklites 36 ja 39. Tõsiasi, et otsus kuulub täitmisele Sloveenia Vabariigi territooriumil, tähendab hageja hinnangul hageja diskrimineerimist tema asukoha või kodakondsuse alusel ELTL artikli 18 esimese lõigu tähenduses.
- 7 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib **esimese küsimuse** kohta, et tõhususe põhimõtet arvestades ei pruugi lühike tähtaeg vastuväite esitamiseks olla kooskõlas määruse nr 1215/2012 artiklitega 36 ja 39 koostoimes harta artikliga 47, viidates Euroopa Kohtu 13. septembri 2018. aasta otsusele Profi Credit Polska S. A. (C-176/17, EU:C:2018:711), milles on Euroopa Kohus juba märkinud, et liikmesriigi menetlusnorm, mis näeb ette kahenädalase tähtaja, riivab õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Erinevalt viidatud kohtuasjast ei ole käesolevas asjas küll tegemist tarbijalepingu ega veksliga, kuid viidatud kohtuotsuses, eelkõige selle punktides 64–67 tehtud määravad järeldused on kohaldatavad ka käesolevas asjas, kuna ka siin tuleb tähtajaks esitada põhjendatud vastuväide ja tasuda õigeaegselt kohtukulud. Ka Sloveenia õiguskirjanduse kohaselt riivab või rikub vastuväite esitamise lühike tähtaeg kostja õigust, mis on sätestatud EIÕK artiklis 6 ja harta artiklis 47, seda eelkõige juhul, kui kostja asukoht on mõnes muus liikmesriigis. Sellisel kostjal tuleb tegutseda veel kiiremini kui võlgnikul, kelle asukoht on Sloveenias, kuna ta peab laskma otsuse, tõenditena esitatud dokumendid ja vastuväite tõlkida, mis on väga ajamahukas. Määruse nr 1215/2012 artiklite 36 ja 39 kohaselt tuleks otsuse tunnustamine ja täitmine kõne alla ka Austrias, kusjuures Austria kohtutel ei oleks võimalik otsust sisuliselt kontrollida.

8 **Teise küsimuse kohta** märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ta ei ole kindel, kuidas tuleb tõlgendada tähtaegade kulgemist seoses dokumendi vastuvõtmisest keeldumise õigusega vastavalt määruse nr 1393/2007 artiklile 8, mille kohaselt teavitatakse adressaati II lisas esitatud tüüpvormi abil sellest, et ta võib keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest vastuvõtmise ajal või dokumendi vastuvõtvale asutusele ühe nädala jooksul tagastada, kui see on koostatud keeles, millest adressaat aru ei saa. Sloveenia kohus lähtus ilmselt sellest, et otsuse tagastamiseks ja selle vastuvõtmisest keeldumiseks kehtestatud ühenädalane tähtaeg ning otsuse vastu vastuväite esitamiseks kehtestatud ühenädalane tähtaeg hakkavad kulgema paralleelselt, kuid eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendab artiklit 8 nii, et võimaliku vastuväite esitamise tähtaeg hakkab kulgema alles siis, kui ühenädalane tähtaeg vastuvõtmisest keeldumiseks on lõppenud. Vastupidisel juhul oleks nimelt võlgnik, kes ei valda keelt, milles on kohus dokumendi koostanud – nagu see on sageli võlgniku puhul, kelle asukoht on mõnes muus liikmesriigis –, võrreldes võlgnikuga, kes sundtäitmise otsuse koostamise keelt valdab, halvemas olukorras ja kaotaks tõlkimise vajaduse tõttu väärtuslikku aega. Euroopa Kohus on juba märkinud, et määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et hageja ja dokumendi adressaadist kostja õiguste vahel saaks tagatud õiglane tasakaal, ühitades kohtudokumentide tõhusa ja kiire edastamise eesmärgi nõudega tagada adressaatide kaitseõiguste piisav kaitse (vt 16. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Alpha Bank Cyprus Ltd*, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 33). Kui mõlemad tähtajad hakkavad kulgema paralleelselt, ei ole dokumendi adressaadi kaitseõigused eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul mingil juhul piisavalt kaitstud ja tema kaalutusõigust selle kohta, kas dokumendi vastuvõtmisest keelduda või esitada vastuväide, rikutakse. Dokumendi tagasisaatmine tähendaks menetluse edasilükkumist mitme nädala või isegi mitme kuu võrra, kuna Sloveenia kohus peaks esmalt tellima võlausaldajalt sundtäitmise otsuse tõlke ja alles seejärel peaks ta dokumendid teises liikmesriigis uuesti kätte toimetama. Kui aga otsuse adressaat soovib asjaga kiiresti ühele poole saada, peab tal hoolimata puuduvast keeleoskusest olema võimalus aktsepteerida võõrkeelset dokumenti ilma tõlketa ja tõlge ise tellida, selle asemel et kasutada oma õigust vastuvõtmisest keelduda. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tulenevalt vajadusest tagada õigus tõhusale õiguskaitsele harta artikli 47 tähenduses tuleb määruse nr 1393/2007 artiklit 8 tõlgendada nii, et adressaat saab oma kaalutusõigust kasutada ühe nädala jooksul, enne kui vastuväite esitamise tähtaeg kulgema hakkab. Liikmesriikide ülesanne on määrata kindlaks piisavad tähtajad, mis lubavad kasutada õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Seejuures tuleb aga täita võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtet. Tõhususe põhimõttest tulenevaid nõudeid järgitakse siiski vaid juhul, kui tähtaeg on tõhusa õiguskaitsevahendi ettevalmistamiseks ja esitamiseks tegelikult piisav (vt 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Samba Diouf*, C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 66, 26. septembri 2013. aasta kohtuotsus *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, punkt 80, ja 9. septembri 2020. aasta kohtuotsus *JP*, C-651/19, EU:C:2020:681, punkt 57). Tõhususe põhimõtet käsitlevat Euroopa Kohtu praktikat arvestades näib, et ühenädalane või kaheksapäevane tähtaeg, mille jooksul tuleb ühekorraga otsustada, kas jätta

võõrkeelne dokument vastu võtmata või lasta see tõlkida ja samal ajal koostada põhjendatud vastuväide, on tõhusa õiguskaitsevahendi ettevalmistamiseks ja esitamiseks liiga lühike.

- 9 **Kolmanda küsimuse kohta** märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tal on kahtlused, et Sloveenia õigusnormid, mille kohaselt tuleb vastuväide sundtäitmise otsuse vastu esitada kaheksa päeva jooksul, on vastuolus ELTL artikliga 18, kui kõnealune otsus edastatakse võlgnikule, kelle asukoht on mõnes muus liikmesriigis. ELTL artikkel 18 keelab igasuguse diskrimineerimise kodakondsuse alusel. Selle liikmesriigi kodanikele, kus vastuväide sundtäitmise otsuse vastu tuleb esitada kaheksa päeva jooksul, on sellised lühikesed tähtajad üldjuhul teada ning lisaks valdavad nad keelt, milles on sundtäitmise otsused koostatud. Pooled, kelle asukoht on mõnes muus liikmesriigis, ei oska sellise lühikese tähtajaga arvestada, seda eelkõige siis, kui nende enda liikmesriigis on ette nähtud tunduvalt pikemad tähtajad (Austrias on maksekäsu vastu vastuväite esitamise tähtaeg neli nädalat) ja ka Euroopa maksekäsu vastu saab vastuväidet esitada 30 päeva jooksul. Peale selle peab mõnes muus liikmesriigis asuv võlgnik laskma sundtäitmise otsuse esmalt tõlkida, et selle sisust aru saada ja otsustada, kas ta esitab selle vastu vastuväite; selleks kulub üldjuhul teatav aeg ja see lühendab juba niigi lühikest vastuväite esitamise tähtaega veelgi. Lisaks annab kõnealune kord võlausaldajale võimaluse kasutada mõnes muus liikmesriigis asuva võlgniku suhtes sundtäitmise otsuse tegemiseks Sloveenia menetlust, mitte Euroopa maksekäsu tegemise menetlust, kuna võlausaldaja võib arvestada sellega, et võlgnik laseb sedavõrd lühikese tähtaja mööda.

Bezirksgericht Bleiburg

Bleiburg, 6. november 2020